

El meu avi va anar a Cuba...

M'aniria mar endins

Tot sol amb la meva barca,

Mare, si fos mariner...

La Joana canta mentre buida les butxaques dels pantalons dels homes de la casa, el pare i en Manel, abans de posar la roba a la rentadora. Té una harmoniosa veu de soprano, encara que poc cultivada. De petita volia ser cantant. No va poder ser.

Avui, quatre monedes, la sempiterna bosseta de sucre de les darreres setmanes i un mocador de paper, net i ben plegat, és tot el recompte. Un sotrac li detura la respiració. Es mira, ara les mans, ara el darrer pantaló d'on ha tret la bossa, i deixa de cantar. Amoïnada, es recolza a la bicicleta estàtica que enfarfega la petita habitació. Al pis no hi ha massa lloc i en Manel es va entestar en comprar-la, que em vull aprimar, dona, que tinc panxa, tu també la podries utilitzar, t'aniria bé. Panteja, les pulsacions a cent. Respira fons una estona fins que li retorna el ritme al cor.

A la cuina guarda el sucre en un vol amb altres bosses, totes amb unes lletres menudes que anuncien el Bar L'Havana, el local que porten una parella de cubans a la planta baixa del mateix edifici. Acaba de trobar la bosseta de sucre a la butxaca dels pantalons d'en Manel. És ell qui omple el vol de la cuina, no l'avi. Tan encegat va que ni dissimula, es diu rabiosa. I jo, bleada de mi, que pensava que era el pare, el dels cafès.

La sang li bull i d'una revolada obre la finestra de la cuina i es posa a cantar *New York, New York*, ben fort, amb la voluntat que la sentin al bar.

N'està tipa d'escoltar dir al pare, amb el seu deix valencià, que la mulata té un cul *esvalotaor*. Fa uns dies, quan ella va entrar al menjador a parar taula, sentí en Manel que provocava el pare.

—Què, sogre, com va el cul de la cubana?

—Gros, noi —i el pare obria els braços per apamar les mides, les mans agombolades com qui palpa a l'aire consistències imaginades—. I li dóna un *meneig* que desperta els àngels.

Van riure amb conxorxa masculina. A ella li va semblar que els divertia comentar-ho en la seva presència, potser per la cara de pomes agres que se li posava quan parlaven de la Daniela, que així es diu la mulata.

La Joana va observar que tot i l'edat el pare conservava millor cos que en Manel. La llarga viduïtat no l'havia pansit, però a ella li ofenia tanta afició per la cubana.

—Pare, vagi amb compte amb aquest gust que li ha agafat de prendre cafès, ja sap que el sucre no li convé —va espetegar per amargar-los els riures.

—*Che*, si no en prenc —es queixà l'avi.

I tenia raó.

En Manel, encaparrat en aprimar-se, cada dia corre quilòmetres amb la bicicleta mecànica.

—No sé pas què t'ha donat. Què et va esverar complir cinquanta anys?—, li va llençar ella amb mala baba, un matí a l'hora d'esmorzar.

—No hem de renunciar a la vida, Joana —la veu d'ell conciliadora. I com qui ho tingué pensat de dies—: Per què no t'apuntes a una coral? Me n'havies parlat, recordes? Tens una bona veu. I jo et necessito contenta, Joana —li havia dit mentre li acaronava la galta, massa inflada.

—Noi, tu tampoc ets l'*alegria de la huerta* —es rebotà, dolguda.

Temps enrere s'havia deixat seduir per l'aparador d'una botiga de roba. Va voler emprovar-se un vestit de color carbassa i al mirall, amb la papada i aquella roba sobre el cos, es veié com una bombona de butà. Sortí que plorava de pena. Però en comptes de reaccionar, la constatació de l'augment de pes li empetití l'esperit.

Sí, ell té raó, però avui no està per orgues. I mentre prepara el sopar obre un paquet de patates fregides i no deixa ni una engruna.

Se sent trista, tem perdre-ho tot. No és fàcil trobar sentit a la vida, es defensa en silenci. Un treball avorrit i les obligacions d'una casa sense fills no susciten entusiasme per enfilat un futur que es presenta poc encisador. I només em faltava la cubana!, acusa muda, les celles serrades.

A la nit, i durant el sopar, en Manel s'esforça inútilment per a que participi a la conversa, antesala del llit que avui l'home preveu encara més fred.

Passen els dies, ensopits i amargs. Ella esquerpa, ell consirós. A les nits, quan en Manel se li apropa, ella es tomba d'esquenes. No s'agrada. Ha deixat que les il·lusions s'esvaeixin i que la vida passi sense viure-la. Sentir parlar de l'atractiu d'altres dones li dol com un atac a la seva feminitat, sense comprendre que, com tothom, necessita ser desitjada i que, des de fa anys, actua contra sí mateixa.

—Nena —la veu amable d'en Manel a l'altra banda del telèfon—, aquest matí m'he descuidat el mòbil al bar L'Havana. Què podries passar a buscar-lo?

A sobre!, pensa la dona. Quina barra que tens.

La Joana ha vist els cubans sempre a través dels vidres. No és dona de bars, més aviat la incomoden. A migdia, quan torna de la feina, entra al local.

—Ets la dona del Manel, oi? —El jove la mira de fit a fit, un punt provocador—: Un cafetó ?

A contracor la Joana afirma amb el cap i seu al tamboret de la barra.

—Em dic George Washington —i li escampa ben a prop un somriure—. Sí, com el primer president d'Estats Units, coses del meu pare. No és un nom massa encertat, a Cuba... —i els ulls negres li envien una mirada que li travessa el cervell. La Joana sent que dins seu el mal humor es dilueix com un gelat prop d'una estufa.

Mentre prepara el cafè el noi cantusseja la cançó que sona per l'altaveu: *Mi voz puede volar, puede atravesar cualquier herida...*

—Qui és? —pregunta encuriosida.

—Celia Cruz! No la coneixes? —es sorprèn el xicot, que la tuteja amb naturalitat. Es gira i busca el CD, per mostrar-li, atent. La Joana veu l'esquena i el final de l'esquena del cubà. Com dos punys, pensa. No, arrodonits com dos guants de boxa. Déu meu, això sí que és un cul.

El xicot se li planta al davant, creua els braços sobre el taulell, i els contorns ben dibuixats d'uns músculs joves llueixen sota la samarreta de cotó.

La Joana nota que se li tanca la gola. La veu li surt com del fons d'una caverna, baixa i entretallada. Es posa vermella i tem que el noi se n'adoni del seu trasbals.

Entra la Daniela, la cubana, i amb ella el bar s'omple de vida. Té un riure potent, sexual, una cantarella clara com una campana, les dents brillants. I els cabells pentinats amb rastes que arriben fins a la cintura, just per sobre d'un cul rodó com una síndria. La mira, a ella, i creua una mirada amb el seu home. Somriu cap endins i s'allunya.

En George reprèn ben ràpid l'atenció de la Joana quan li comenta que sovint la sent cantar pel pati interior. Tens una veu vibrant, sensual, li diu. Podries cantar en un grup de jazz, li suggereix. I torna a mirar-la amb aquells ulls càlids i li dedica un nou somriure esplendorós.

I a la Joana se li encomana el gust de viure i avui pujarà les escales de casa lleugera. Mentre prepara el dinar, obre d'esma l'armariet on guarda les patates fregides, però li ve al cap les corbes dolces dels braços del cubà i se li allunyen les boires. Li pren la rauxa i llença les bosses a les escombraries: una, dues, tres, quatre. Fora. I mentre cuina, s'abandona al desig de cantar una havanera, d'aquelles de platja i sol, una tonada que espera que travessi l'atlàntic del celobert fins al pati del bar.

Però és en Manel qui la sent des de la porta. I un somriure subtil li balla als llavis en veure el seu mòbil sobre la taula.

Ben dinat la Joana va a la perruqueria, es canvia de pentinat, es pinta les ungles. Estàs molt guapa, li llençaran floretes, més tard, els homes de la casa.

I a la nit, ja al llit i en la foscor de la cambra, la Joana pensa en el seu George Washington i en el cos fibrós que tant l'ha adelerat. Li ve a la ment el cul de la cubana i es diu que potser en aquell moment també en Manel hi pensa. S'adona que l'importa un rave i amb un silenciós Visca Cuba Lliure, es gira cap al seu home que respon amb entusiasme. I durant hores ballen salsa, bossa nova i tangos, en una abraçada com cap dels dos no recordava.

Quan reposen, els ulls de la Joana somriuen i, amb un desig boig de complicitat, diu en veu alta:

—Renoi, no sé com no s'ha trencat el llit amb tanta gent al damunt! Quina orgia a quatre!

Ell li agraeix la franquesa i li prem la mà. També somriu, però no s'atreveix a ser tan sincer com ella. No vol espatllar l'èxit de la jugada.

Pel matí, abans d'anar a la feina, en Manel passa per L'Havana.

—La gelosia no va funcionar, les comparacions són odioses. Ara bé, noi, quan t'hi poses, sembla que amb la mirada ets capaç de revifar els focs més esmorteïts. —I mirant la Daniela—: Aquest home teu és un perill.

Riuen tots tres.

—Així que la meua proposta ha funcionat? —inquireix la Daniela, sorneguera, picant l'ullet al seu George Washington.

Alcen els braços i cadascú amb una tassa de cafè brinden per una llarga amistat.

—Us en dec una! —promet en Manel festiu, en sortir del local.

Al pis, la Joana pedaleja la bicicleta estàtica amb inusitada alegria, mentre taral·leja, amb deliciosa veu de soprano: *El meu avi va anar a Cuba...*